

Ljubljana, 23. marec 2015

dr. Dušan Mramor, minister
Ministrstvo za finance
Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

v vednost:

Irena Sodin, namestnica guvernerja v Odboru guvernerjev EBRD, Ministrstvo za finance
Andrej Kavčič, Sektor za mednarodne finančne odnose, Ministrstvo za finance
Mitja Mavko, predstavnik Slovenije v konstituenčni pisarni EBRD

Zadeva: Poziv EBRD, naj ne namenja sredstev za program podaljševanja življenske dobe ukrajinskih jedrskih reaktorjev dokler sta kršena politika EBRD in evropsko pravo

Spoštovani!

Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD) finančno podpira Program nadgradnje varnosti jedrskih elektrarn v Ukrajini, ki zajema modernizacijo vseh njenih 15 delujočih jedrskih reaktorjev. Več kot 50 % ukrepov, ki jih program predvideva, se nanaša na podaljševanje življenske dobe obstoječim jedrskim elektrarnam. EBRD navedeni program sofinancira z dogovorom o 300 milijonih EUR posojila, ki ga je leta 2013 sklenila z Energoatomom, ukrajinskim operaterjem jedrskih reaktorjev.

Kot guvernerja v Odboru guvernerjev EBRD na vas naslavljamo zahtevo, da se v okviru financiranja Programa nadgradnje varnosti jedrskih elektrarn v Ukrajini spoštujejo pravice evropskih državljanov, predvsem pravice, ki izhajajo iz mednarodnih pogodb in evropske okoljske zakonodaje.

Jedrske elektrarne lahko povzročijo resne okoljske in zdravstvene vplive ne le znotraj ene države temveč daleč čez meje. To je znano dejstvo, ki temelji na preteklih izkušnjah z jedrskimi katastrofami v Černobilu in Fukušimi. Pri tem staranje reaktorjev predstavlja povečano nevarnost za nesreče z radioaktivnimi izpusti, saj se navkljub posodobitvam splošno stanje in s tem varnost jedrskih reaktorjev s starostjo poslabšuje.

Ukrajina načrtuje podaljšanje življenske dobe vsem svojim jedrskim reaktorjem. Dvema od njih se bo načrtovana obratovalna doba iztekla v prihajajočih mesecih – Južno-ukrajinski 2 (obratovalna doba se izteče maja 2015) in Zaporizhia 1 (obratovalna doba se izteče decembra 2015). Nadaljnim sedmim reaktorjem bo načrtovana življenska doba potekla v naslednjih štirih letih. Dvema reaktorjema - Rivne 1 in 2 - je bila leta 2010 življenska doba že podaljšana za 20 let in sicer brez primerne ocene vplivov na okolje in zdravje ljudi. V tem primeru je implementacijski odbor Konvencije za oceno čezmejnih vplivov na okolje (Espoo konvencija) ugotovil, da je Ukrajina kršila določila Konvencije¹.

Kljub temu pristojni organi v Ukrajini pristopa pri podaljševanju obratovalnih dovoljenj ne spreminjajo. Do danes ni še nobena potencialno prizadeta država prejela notifikacije s strani ukrajinske vlade v skladu z Espoo konvencijo².

EBRD je zavezana k upoštevanju načel, standardov in postopkov mednarodnega in evropskega prava, kot so Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do

1 http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/documents/2014/EIA/IC/ece.mp.eia.ic.2014.2.as_resubmitted.pdf

2 1. člen Konvencije o čezmejni presoji vplivov na okolje

pravnega varstva v okoljskih zadevah (Aarhuška konvencija), Direktiva 85/337 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (EIA direktiva) ter Espoo konvencija.

Ker Ukrajina ni pripravila ocene vplivov na okolje in potencialno prizadetih držav ni obvestila o procesu odločanja o podaljšanju življenske dobe za Južno ukrajinski 2 reaktor, za katerega se odločitev o podaljšanju obratovalne dobe pričakuje aprila letos, spet krši mednarodne obveznosti, vključno z njenimi obveznostmi do EBRD.

Po informacijah vodstva EBRD posojilo EBRD že učinkuje in razpisni postopki že potekajo³. Zaradi zgoraj pojasnenih razlogov na vas naslavljamo zahtevo, da se posojilo zadrži, dokler ni opravljena potrebna čezmejna presoja vplivov na okolje v skladu z mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Ukrajino. Končne odločitve o podaljšanju obratovalnih dovoljenj za reaktorje Južno ukrajinski 2 in Zaporizska 1 ne smejo biti sprejete preden je končano čezmejno posvetovanje, rezultati tega posvetovanja pa upoštevani. Le takšen pristop bo zagotovil, da so pravice EU državljanov v projektu, ki je podprt z javnim evropskim denarjem, spoštovane.

Vse vidike spornosti financiranja omenjenega programa s strani EBRD ob neupoštevanju mednarodnega in evropskega prava vam z veseljem predstavimo tudi na srečanju, če to želite.

V upanju na konstruktivno sodelovanje vas lepo pozdravljamo.

S spoštovanjem,

Živa Gobbo
Focus, društvo za sonaraven razvoj
predsednica